

HISTORISCHE
VERENIGING
MAASSLUIS

HISTORISCHE SCHETSEN

van en over Maassluis

NUMMER 87 | NOVEMBER 2025

INHOUD

Aad Koudijzer.....	1
Het Laatste Nieuws	9
Dagboeken P.K. Dommisse (1898-1972)	21
Colijn bijna verongelukt	27
De IJscompagnie van Maassluis	30
Religie in Maassluis in de 17e eeuw	38
Wisselopen voor Dirkzwager.....	45
Petrus Augustus Beretta	51
Herstel historische winkelpui Zuidvliet 5	55
Oudste tweeling.....	60
Burgemeester Van Dijck misleidt 'zijn' wethouders	61
De Maaskant	67
Klaverjasvereniging Troef 50 jaar	70
Reacties van lezers	75
Zuil van Dommisse	78
Nieuwe Weg.....	80

SCHRIJVERS

Leo Boer | Jan Booister | Marga Brijs | Ruud Broekman | Jan van Gelderen | Ab Küchler | Jan Nustelein |
Bram Sonneveld | Ineke Vink | Adri P. van Vliet | Dick van Wasseenaar | Annette de Wit

AFBEELDINGEN

Leo Boer | Jan Booister | Collectie Van der Stelt | Collectie Van Rij | Delpher | Stichting Henk Fortuin |
Historische Vereniging Maassluis | Klaverjasvereniging Troef | Ab Küchler | Museum Maassluis |
Jan Nustelein | Adri P. van Vliet | Archief Vrije Universiteit

Foto omslag | IJszagen in de Boonervliet. Het zwaar beschadigde schilderij van C.W. Smith uit 1896 is digitaal 'gerestaureerd' en aangepast met AI voor de omslag van dit boekje.

HISTORISCHE
VERENIGING
MAASSLUIS

AAD KOUDIJZER

De eerste Maassluise profvoetballer

Door: Jan Booister

Zeker, Maassluis heeft meerdere uitstekende profvoetballers voortgebracht. Tonny Vilhena, Khalid Boulahrouz, we noemen maar een paar bekende namen. Maar de allereerste was toch echt Aad Koudijzer. Van VDL.

Hij is inmiddels 77 en grotendeels Belg. Want heel lang voetbalde hij en woonde hij in het land van onze zuiderburen. Met zijn Belgische vrouw Marleen woont hij nog altijd in België in een fraai, vrijstaand huis in het rustige Kruisem. Koudijzer maait er het gras, snoeit de bomen. Kortom, een full-time pensionado.

Hendrik Schoonbroodstraat

Maar daarmee is ook alles gezegd. Aad Koudijzer heeft alzheimer, vertelt zijn vrouw. Volgens zijn neuroloog is dat van het vele koppen. Aad herinnert zich niet veel meer, blijkt als we hem bezoeken in Kruisem. Hij weet nog wel dat zijn wieg in de Hendrik Schoonbroodstraat stond, toen nog op 't Hoofd. Een bovenwoning. Later verhuisde hij naar de Piersonstraat op 't Stort. Aad groeide op in een VDL-familie. Vader Gerrit voetbalde bij deze club, evenals diens broers Henk, Arend en Leen. Sterker nog, ook samen in het eerste. En ze waren goed. Om Henk was zelfs ooit reserve bij een interland van het Nederlands elftal tegen België. Toen er nog geen betaald voetbal was.

De ouders van Aad (midden), Gerrit en Dien.

Onopvallend

Hij moet met een bal onder zijn arm zijn geboren, Aad Koudijzer. Moeder Dina kon er wel om lachen, toen dat een keer werd gezegd. Want inderdaad, als je Aad zag, zag je een bal. Overall in de buurt. 'Zelf doeltjes maken en de hele dag voetballen,' weet Aad nog. En met een tennisballetje voetballend naar school, herinnert jeugdviend Jochem Rietdijk zich. En als dat werd afgepakt, ging hij met een lodder (grote knikker) verder op het schoolplein. Altijd voetballen, voetballen, voetballen.

Natuurlijk, er vloog weleens een bal door een ruit. En dan kwam de politie erbij. Maar snel daarna ging het voetballen toch echt weer door.

Dus toen Aad op zijn achtste naar VDL mocht, ging hij ook. Hij viel in die eerste jaren niet op, vertellen zijn voetbalmakkers van toen. Als ie in die tijd drie keer per wedstrijd had gescoord, hadden we dat wel geweten, zeggen ze.

De voetbalfamilie, vier broers in één elftal. V.l.n.r. Arend, Henk, Leen en Gerrit.

Feyenoord

Als 15-jarige traint Aad Koudijzer een paar maanden in de jeugd van Feyenoord, onder Ben Peeters. We lezen in de kranten uit die tijd: 'Ik zou een paar oefenwedstrijden spelen, maar dat viel in het water. Toen ben ik teruggegaan naar VDL. Het op en neer reizen naar Rotterdam viel ook wel zwaar. Ik ben er niet rouwig om. Ik denk dat ik bij Feyenoord niet dezelfde kans had gekregen als later bij SVV.' Want hij wilde altijd beter worden. Jochem Rietdijk herinnert zich dat Koudijzer in de buurt vijfhonderd keer een bal kopte tegen een muurtje, zonder te stoppen. 'Ik stond er zelf bij. Ongelooflijk.'

Een echte verenigingsman was Koudijzer niet. Ook niet toen hij bij de senioren kwam. Aad zelf zegt dat hij op 15-jarige leeftijd in het eerste kwam, maar dat lijkt die voetbalvrienden nu wat onwaarschijnlijk. VDL'er Wim Tuit: 'Op zijn 16e zou kunnen. Maar echt bijzonder was dat niet. VDL was niet zo groot. Zo'n tweehonderd leden. Ikzelf kwam op mijn vijftiende in het eerste,' weet hij.

Veel doelpunten

Aad Koudijzer werd middenvelder. Maar pas toen hij naar de spitspositie verhuisde, viel hij op. Door zijn doelpunten natuurlijk. En daarvan maakte hij er veel. Aad van der Stelt, die als snelle rechtsbuiten met hem samenspeelde: 'We voetbalden een keer tegen De Hollandiaan. We wonnen met 7-1. Aad maakte er zes. Ik riep naar hem dat hij mij ook een kans moest geven. Hij zei: 'Die leg ik zo voor je neer. En zo scoorde ik ook.' Van der Stelt: 'Wij gooiden de ballen wel voor, Gommert van Ast en ik.'

Linksbuiten Gommert van Ast was misschien wel de technisch beste voetballer van Maassluis in die dagen. Maar ja, trainen, daar had hij niet zoveel zin in. Dus werd hij ook geregeld niet opgesteld. Wat velen betreunden.

Intussen kon Aad ook egoïstisch zijn. Leo van der Maarel, medespeler van toen. 'Ik weet niet meer tegen wie we speelden, maar Aad had een keer een tegenstander bij wie hij er maar niet langs kwam. En hij bleef dat maar proberen. Gaf geen bal af. Mede daardoor verloren we toen met 6-0.'

Aad Koudijzer verdedigde mee tot de middellijn. Wim Tuit: 'Zo was het vroeger toen. Vijf aanvallers, twee middenvelders en drie verdedigers. Het was een ander soort voetbal. En ja, het lag er zo dik bovenop dat hij te goed was. Bij VDL stak ie boven alles uit. Dat zag je meteen al.'

Leo van der Maarel: 'Aad was een leuke man in de omgang. Ja, absoluut. Is altijd een gewone jongen gebleven. Geen kaponses. Helemaal niet.'

Aad van der Stelt: 'Hij maakte ze uit alle standen. Maakte hem niet uit hoe hij ze kreeg. Meestal hoog voor. Koppen of op de borst aannemen en uithalen. Op den duur werden er wel meer overtredingen op hem gemaakt. Maar ook daar werd hij slimmer in.'

Eigenwijs

Broer Kees, vooral bekend als postbezorger in Maassluis, voetbalde op latere leeftijd als verdediger in het eerste. Hij kon, net als Aad, slecht tegen zijn verlies. Leo van der Maarel: 'Als we achter kwamen, dan leidde dat geregeld tot waarschuwingen aan Kees, ja ook tot wegsturen.'

Zus Ineke: 'Ja, eigenwijs zijn is een tikkie van de Koudijzers.' Zij weet nog dat Aad na een training zijn voetbaltas in een hoek zette en de kleren niet in de was deed. Dat werd hem afgeleerd. Hij moest gewoon een keer in vuile kleren naar de training.

Ook vader Gerrit hielp het talent van zijn zoon te ontwikkelen. Aad, in een

Een anonieme fan tekende de beroemde voetballers van België. Aad staat ertussen.

van de vele interviews later: 'Ik zat eerst op school, maar mijn vader werkte op de Touwfabriek. Toen ik voetbalde, zei hij: kom bij ons werken, dan kan je je werk beter aan de trainingstijden aanpassen.' Bij de Touwfabriek was Aad draaier/frezer. 'Een paar jaar, ik denk tot mijn 21e, totdat ik een seintje kreeg van SVV.'

Waar het allemaal begon in het betaalde voetbal. Bij SVV. Aad scoorde dat jaar 32 doelpunten en werd topscorer van het hele betaalde voetbal.

de teennagels van Koudijzer knipte voor een wedstrijd en hem persoonlijk masseerde. 'Ja, Aad werd in de watten gelegd,' weet Aad van der Stelt. In Maassluis was Aad, zoals gezegd, niet echt een verenigingsmens. Na de training of de wedstrijd vertrok hij meteen. Lang blijven hangen in de kantine deed hij niet. Hij rookte en dronk ook niet.

Hoger spelen

Aad wilde wel beter worden als voetballer. Daar had hij veel voor over. Voordat hij in 1968 als 21-jarig talent naar SVV ging, was hij bezig te regelen dat hij naar aartsrivaal Excelsior M kon gaan. Die club speelde hoger. Aad wilde kijken waar zijn grenzen als voetballer lagen. Aad, in een ander interview, over die tijd: 'Vroeger ging ik weleens bij Fortuna Vlaardingen en SVV kijken en dan dacht ik: dat zou ik ook weleens willen proberen. Ik ging later naar SVV met de gedachte: wordt het wat, dan heb ik geluk gehad. Wordt het een flop, dan ga ik weer snel terug naar VDL.'

Koudijzer, ook: 'Ik was al meer dan tevreden met een plaatsje in het eerste elftal van VDL. Maar juist als je lang op hetzelfde niveau blijft spelen, verdwijnen de illusies van een profcarrière snel. Zeker als je met je achttiende nog in militaire dienst moet.' Aad, nuchter: 'Want wat betekenen 24 treffers in de derde klasse?'

Geen kampioen

Kampioen is VDL, in de periode dat Aad in het eerste speelde, nooit geworden. Van der Stelt: 'We wonnen van de koplopers, maar verloren van de ondersten. Haha. Aad was een technische speler, technische spits. Je kreeg hem moeilijk van de bal af. Hij was fysiek sterk, had een goede balbeheersing.'

VDL-trainer Arend van Bommel liep weg met Aad Koudijzer. Het verhaal gaat dat de oefenmeester zelfs

Toen klopte SVV op de deur. En verkaste hij voor slechts drieduizend gulden naar Schiedam, als semi-prof. Op zijn brommer naar elke training en wedstrijd. Supporters waren kritisch over de overgang. Is de stap van de derde klasse amateurs naar de eerste divisie niet te groot? Aad, in een ander krantenartikel: 'Ze kregen ongelijk, want ik heb daar echt nauwelijks moeite mee gehad. In het begin was het even wennen, maar toen ik me had aangepast ging het voortreffelijk. Ik dacht ook: ik kan eigenlijk best de gok wagen. Ik had het me veel zwaarder voorgesteld. Dat ik na vijf wedstrijden topscorer van de eerste divisie zou zijn, had ik natuurlijk niet verwacht.'

Aad Koudijzer had al snel een vriendin, Trinet van Arkelen, met wie hij later trouwde. Zij ging met Aads zus Tineke kijken bij SVV. Zonder geld op zak. 'Bij de kassa vertelde ik dat ik een zus was van Aad. Dan mochten we binnen. Ja, ik was trots op hem.'

Aad zou scheiden. Hij vond later in België een nieuwe vrouw, Marleen Reynvoet, met wie hij nog steeds getrouwd is.

'Wat een klasse'

De trainer van SVV, Rinus Gosens, had het goed gezien. 'Koudijzer is een levensgevaarlijke spitspeler,' wist hij te melden. 'En deze jongen kan het betaald voetbal mentaal beslist aan. Hij beschikt over een groot aanpassingsvermogen.'

Gosens: 'En Aad is zeer bescheiden. Hij is van nature een halfspeler. Per toeval belandde hij bij VDL in de voorhoede. In dertien wedstrijden als spitspeler scoorde hij 24 doelpunten.' Ook Gosens: 'Koudijzer behoort tot de zeldzame spelers van wie een trainer iets kan leren. Het is ongelooflijk wat hij allemaal ziet in een wedstrijd.'

Later zou voetbalkenner en trainer Wiel Coerver over Koudijzer zeggen: 'Wat een klasse, wat een talent! Koudijzer is aan de bal nog nuchterder dan Van Hanegem (de beroemde Feyenoorder).'

Koudijzer scoorde dat eerste seizoen bij SVV 32 keer en werd topscorer van Nederland. Aad, toen, in een interview: 'Als ik zo naar die topscorerslijst kijk, schrik ik. Dat is toch logisch, als je pas één seizoen betaald voetbal speelt?' Zijn goals bleven ook in Zeist niet onopgemerkt. Bondscoach George Kessler haalde hem bij de selectiegroep van Jong Oranje. Die zou een tour maken naar de West. Maar die ging niet door. Daarna hoorde Aad niets meer. 'Maar geweldig dat ik er bij was. Wat wil je, ik kwam net kijken.'

Aad juicht want hij heeft gescoord voor Sparta, in het Sparta Stadion.

Afgebluft

Met SVV promoveerde hij meteen naar de eredivisie. Om in dat volgende seizoen met dezelfde snelheid weer te degraderen. Hij analyseerde later dat er te weinig goede voetballers in de Schiedamse club waren om je op het hoogste niveau te kunnen handhaven. Koudijzer, zo lezen we: 'Ik werd in de eredivisie gewoon afgebluft door de snelheid, de mandekking. Ik schoot in het begin in beweeglijkheid en startsnelheid enorm tekort. Als je daar, als ik, vroeg genoeg achter komt, is er niks aan de hand. Dan heb je daar alleen maar baat bij, later.'

Supporters van SVV gingen Aad vergelijken met Dick van Dijk, de latere spits van Ajax, die een Europacup I won. Koudijzer keek daar verbaasd van op. 'Zolang Jan Publiek een dergelijke mening verkondigt, kan het geen kwaad. Men kan zoveel zeggen. Erger zou het worden, als ik er zo over dacht.'

Na twee jaar SVV meldde Sparta zich. Aad kon alsnog in de eredivisie blijven voetballen. Koudijzer vertrok voor ongeveer anderhalve ton naar de Kasteel-club. Daar kreeg hij de bijnaam De Naald. Ook AS Oostende toonde belangstelling. Maar Koudijzer wilde in die tijd toch het liefste in de buurt van Maassluis blijven.

Als het betaalde voetbal achter de rug is, blijft Aad in België. Maar hij kan de bal nog niet loslaten.

Verbeteren

In die tijd blijft hij bezig zichzelf te verbeteren. Hij is 1,91 meter lang en niet tevreden. Aad, in die tijd: 'Ik ben hard aan het oefenen om mijn sprongkracht te vergroten.' Een doorslaand succes wordt zijn tijd bij Sparta niet. Hij heeft de snelle Pool Janusz Kowalik in de pikorde voor zich en wordt vaak gebruikt als pinchhitter. Aad: 'Als we 2-0 achterstonden, ja, dan kwam ik erin. Nooit als we 2-0 voor

stonden.' Weggegooid geld, riepen de Sparta-supporters. Maar Koudijzer ging daar niet gebukt onder. 'Waarom zou ik? Als ik nou 28 was, maar ik ben 22. Mijn tijd komt heus nog wel.'

Maar in een oefenduel werd Koudijzer aan zijn enkel geraakt en was gedwongen wekenlang niets te doen. En het elftal ging draaien. Aad: 'En dan is het moeilijk je plek te heroveren.' Evengoed scoorde hij bij Sparta in negen wedstrijden nog negen doelpunten.

Ook Europees was het raak. Tegen Coleraine, bijvoorbeeld, in 1970. Trainer Kessler ziet dat ook. Na die wedstrijd: 'Koudijzer heeft zeer verdienstelijk gespeeld. Hij scoorde zelf en legde de tweede panklaar voor Kristensen.'

Brommer

Dan is er nog de anekdote over zijn brommer. Koudijzer had in een interview verteld dat die brommer was gestolen tijdens een vakantie in Duitsland. Toen hij later als Spartaan het veld betrad tegen Feyenoord, kon verdediger Theo Laseroms niet nalaten te vragen: 'Hé Koudijzer, is de brommer al terug?' Aad speelde daarna niet zijn beste wedstrijd.

Bij Sparta maakt hij wedstrijden mee tegen Europese clubs als Levski Spartak, Rode Ster en Bayern München. Maar uiteindelijk vertrekt hij. Er zijn meerdere aanbiedingen. Hij kiest voor de Belgische club SV Waregem. Op het tweede niveau. En meteen is het weer raak. Waregem wint onder meer van SC Charleroi, met 9-1, en Aad scoort vijf keer.

Waregem promoveert naar de eerste klasse, wat hier de eredivisie is. Hij is er meer de man achter de spits, en wordt in het eerste seizoen topscorer. Koudijzer blijft zes jaar bij deze club, waar hij ook nog de nationale beker wint.

Dan meldt AA Gent zich, ook aanvankelijk tweede klasse. En ook hier volgt snel promotie. Met Gent wint hij twee keer de nationale beker. Bij Waregem vervloeken ze nog steeds de dag dat ze Koudijzer lieten gaan. Hij speelt zes jaar in Gent.

Goudijzer

Ook met deze club speelt Koudijzer enkele malen Europees. Onder meer tegen Haarlem. De trainer daar, Hans van Doorneveld, heeft Gent geanalyseerd. Die constateert: 'Koudijzer is daar Goudijzer. Hij doet wat slungelig aan, maar is de man die het spel regelt. Speelt vaak voor de laatste vier en komt dan gevaarlijk naar voren.' Koudijzer scoort 120 keer voor Waregem en maakt 101 competitiedoelpunten voor Gent. 'Dat is niet gek, he? En laatste drie jaar als verdedigende middenvelder.'

In 1986, als België naar het WK gaat in Mexico, nemen bekende Nederlanders die in België in het voetbal actief zijn een liedje op om onze Zuiderburen aan te moedigen. Aad zingt mee, naast mannen als Arie Haan, Barry Hulshoff, Leo Canjels, Henk Houwaart en Han Grijzenhout.

Hij is zo populair in Gent dat hij drie fanclubs heeft. En in het stadion komt er een heuse Aad-Koudijzerbar. Die er nog steeds is. Toen zijn moeder overleed, kreeg hij brieven van fans. 'Die zouden voor haar bidden in Lourdes. Ik ben zelf protestants, maar het typeert het medeleven van de supporters.'

Natuurlijk stond Aad Koudijzer op de voetbalplaatjes in België.

De zanger Helmut Lotti is een grote fan van Koudijzer, weet neef Henk te melden.

Aad in zijn woning in België.

Afscheid

Dan gaan de jaren tellen. Hij voelt het na elke wedstrijd. De spieren. Alles herstelt niet meer zo snel. Koudijzer, dan: 'Het wordt tijd dat ik er een punt achter zet.' Na twaalf jaar betaald voetbal als speler neemt hij afscheid met de beker voor AA Gent. 'Ik neem dus op het goede moment afscheid.'

Hij wordt nog trainer van Beerschot en Kortrijk. Daar blijven de grote successen uit. Aad Koudijzer wordt dan vrachtwagenchauffeur. In 2008 gaat hij met pensioen.

Mist hij Maassluis? 'Nee, eigenlijk niet,' zegt hij. 'Anders waren we wel vaker naar Maassluis gegaan.' Maar Maassluis is nog niet helemaal uit zijn hart. Enkele jaren geleden heeft hij even overwogen terug te gaan. Koudijzer heeft nog op het stadhuis geïnformeerd wat er moest gebeuren als hij naar Maassluis zou verhuizen. Maar het is er niet van gekomen. Aad: 'Joh, ik zit al veel langer in België dan in Nederland.'

Zijn oude ploegmaat Aad van der Stelt, tot slot: 'Wat Koudijzer gepresteerd heeft, is moeilijk na te doen.'

Bronnen

Dit artikel is gebaseerd op gesprekken met genoemde personen en artikelen uit onder meer Het Rotterdamsch Parool, Het Vrije Volk, de Nieuwe Vlaardingse Courant, De Telegraaf, De Tijd en het Limburgsch Dagblad.